

βολον ἵνα τρόπον τινὰ πιστώσωσι τὰ δικαιώματα αὐτῶν ἐπὶ τῆς Ἀνατολῆς καὶ τῆς Δύσεως, τὰ ὁποῖα εἰκονικῶς παρίστανον αἱ δύο κεφαλαὶ καὶ δὲν εἶναι ἀγνωστον ὅτι πολλάκις οἱ ἡγεμόνες καὶ τὰ ἔθνη τότε δεικνύουσι πλειότεραν προθυμίαν δι' ἐξωτερικῶν συμβόλων νὰ καταστήσωσι πασιδῆλα τὰ οἰαδῆποτε αὐτῶν δικαιώματα, ὅτε μάλιστα ἤθελε τύχει ἐξ ἀδυναμίας νὰ ἀπέχωσι πλειότερον τῆς πραγματικῆς τῶν δικαιωμάτων ἐκείνων ἐξασκήσεως, ὅπερ καὶ τότε συνέβη. Τοῦτον δὲ τὸν μετὰ τὸν δέκατον αἰῶνα οὕτω διαμορφωθέντα ἀετὸν παρέλαβε κατὰ μίμησιν, διότι ἄλλος λόγος δὲν φαίνεται, καὶ ὁ αὐτοκράτωρ Σιγισμουῦνδος, ὅχι δὲ ὁ Κάρολος Δ' ὡς λέγουσιν ἐκεῖνοι, οὐς ἠκολούθησε καὶ ὁ μακκαρίτης Χρυσοβέργης, διότι ἐπὶ τῆς σφραγίδος τοῦ αὐτοκράτορος Βεγκεσλάου, διαδόχου τοῦ Καρόλου τοῦ Δ', φέρεται ἀκόμη ἐν θυρεῷ παρὰ τὴν κεφαλὴν τοῦ αὐτοκράτορος ἀετὸς μονοκέφαλος.¹

Δὲν κρίνομεν δὲ περιττὸν νὰ προσθέσωμεν ἐνταῦθα τὴν περιγραφὴν οἰκοσῆμου τοῦ αὐτοκράτορος Ἀνδρονίκου τοῦ Παλαιολόγου (1328-1332) ὡς ἔχει αὐτὴν ὁ Γ. Χρυσοβέργης. «Ἐν τῷ οἰκοσῆμῳ τούτῳ (προσενεχθέντι ἐν ἀντιγράφῳ ὑπὸ τοῦ πρεσβευτοῦ τῆς Ῥωσίας Λαβάνοφ τῷ ποτὲ γραμματεῖ τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει ἑλλ. πρεσβείας κ. Π. Ζάνω) παριστάνεται ἐπὶ κυκλοτεροῦς καὶ ἐρυθροῦ ἐδάφους διχότομος ἀετὸς μὲ ἐστεμμένους τὰς κεφαλὰς, μεταξὺ δὲ τῶν φαινομένων αὐγένων ὑπάρχει κύκλος ἔχων ἐν τῷ κέντρῳ σταυρὸν μετὰ τοῦ ΙΣ. ΧΣ. ΝΙΚΑ., ὑπὸ δὲ τοὺς πόδας τοῦ ἀετοῦ κεῖται ἡ ὑπογραφή Ἀνδρονίκος Παλαιολόγος, ἧς ἡ πλοκὴ καὶ διάταξις τῶν γραμμάτων ἀποτελοῦσι σταυρὸν. Εἰς ἐκάστην δὲ τῶν ὀρθῶν γωνιῶν τοῦ παραλληλογράμμου ἐδάφους τοῦ στέμματος ὑπάρχει ἐστεμμένος λέων ἀνορθούμενος ἐπὶ τῶν ὀπισθίων ποδῶν, κρατῶν τῷ ἐτέρῳ τῶν ἐμπροσθίων ποδῶν ῥομφαίαν καὶ ἐστραμμένος πρὸς τὸν τῆς συστοίχου προκειμένης ὀριζοντίου γωνίας, περιορίζεται δὲ ὑπὸ τοῦ ῥομφαίου ταινίας δι' ἀκινουμένης κανονικῶς μέχρι τῶν περιχουσῶν τὴν γωνίαν πλευρῶν ἐκάστη δὲ τῶν ταινιῶν φέρει ἐπὶ πάσης τῆς ἐπιφανείας τῆς κεφαλαῖα στοιχεῖα (γράμματα) τοῦ τότε ῥυθμοῦ ἧτοι μονῆρη ἢ σύνδυο ἢ καὶ σύντριά, ἅτινα κατ' ἐμὲ εἶναι ἀκρολεξίδες (initiale d'un mot) καὶ μόνος ὁ αὐτοκράτωρ ἴσως Ἀνδρονίκος ἐγένωσκε τὸ ὅλον αὐτῶν συναξάριον (légende). Εἰκάζω δὲ ὅτι τὸ ἀπεικόνισμα τοῦτο εἰμὴ ἦτο σφραγίς, ἦτο τοῦ αὐτοκράτορος ἀσπίς».

Ἐκ τῆς ἀνωτέρω περιγραφῆς καταφαίνεται ὅτι πλὴν τοῦ ἀετοῦ, ὅστις εἶτε μονοκέφαλος ἦτο εἶτε δικέφαλος, εἶχεν οὕτως εἰπεῖν γενικώτερον χαρακτῆρα ἐθνοσῆμου, εἶχον ἐνίοτε οἱ

1. Stacke, σελ 647.

αὐτοκράτορες καὶ εἰδικώτερα τινὰ σύμβολα. Εἰς τὰ τοιαῦτα δὲ εἰδικώτερα σύμβολα πρέπει νὰ καταλέξωμεν καὶ τὰ περιώνυμα Β εἶτε τὰ πυρεκδόλα τῶν Παλαιολόγων¹.

Ἡ Ἄννα, ἀδελφὴ τῆς Θεοφανοῦς, συζύγου τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Γερμανίας Ὁθωνός, συζευθεῖσα τὸν ἡγεμόνα τῶν Ῥώσων Βλαδίμηρον τὸν ἐν Χερσῶνι βαπτισθέντα (988), μετέδωκεν εἰς τοὺς Ῥώσους τὸ αὐτοκρατορικὸν σύμβολον, τὸν μονοκέφαλον τότε ἀετὸν, κατὰ δὲ τὸ 1472, ὅτε ἡ Σοφία, θυγάτηρ τοῦ εἰς τὴν Ἰταλίαν καταφυγόντος δεσπότη τοῦ Πελοποννήσου Θωμᾶ τοῦ Παλαιολόγου καὶ ἀνεψιᾶ τοῦ τελευταίου αὐτοκράτορος Κωνσταντίνου², ἐγένετο σύζυγος τοῦ μεγάλου δουκῆ τῆς Ῥωσίας Ἰβάν ἢ Ἰωάννου Γ' τοῦ Βασιλιέβιτς, εἰσηγάγεν αὐτὴ καὶ εἰς τὴν Ῥωσίαν ἀντὶ τοῦ ἀπὸ τῶν χρόνων τῆς Ἄννης μονοκεφάλου τὸν δικέφαλον ἀετὸν, ὅστις εἶναι μέχρι τοῦδε τὸ αὐτοκρατορικὸν τῆς Ῥωσίας σύμβολον.

Πρὶν ἢ περατώσωμεν τὴν ἱστορικὴν ταύτην σημείωσιν νομίζομεν ἀναγκαῖον νὰ ἀναφέρωμεν ὅτι ναὶ μὲν, καθ' ἃ καὶ ὁ μακκαρίτης Χρυσοβέργης ἀναφέρει, εὐρίσκεται ὁ δικέφαλος ἀετὸς κεχαραγμένος πρῶτον μὲν ἐπὶ τῶν ἀργυρῶν νομισμάτων τῶν ἀρχόντων τῆς ἐν Γερμανίᾳ Γουέλδρας ἤδη κατὰ τὰ ἔτη 1229-71, ὅτε δηλ. οἱ ἀρχοντες ἐκεῖνοι ἐπιτιποροῦντο ἀκόμη κόμητες (διότι ἡ Γουέλδρα ἐγένετο δουκάτον μόνον τῷ 1339) καὶ πολὺ πρὶν ἢ παραλάβῃ τὸ σύμβολον ἐκεῖνο ἡ γερμανικὴ αὐτοκρατορία, εἴπειτα δὲ καὶ ἐπὶ τῶν τῆς Βραβάντης (ἰγ' καὶ ιδ' αἰῶνα), ἀλλ' ὅτι ὅμως ἥκιστα φαίνεται πιθανὸν νὰ προῆλθεν ὁ ἀετὸς ἐκεῖνος τῆς Γουέλδρας ἐκ τοῦ Βυζαντίου ἢ καθ' ὅλον ἐκ τῆς Ἀνατολῆς μετ' ἐνθουσίας κατὰ τοὺς σταυροφορικοὺς πολέμους. Ἀλλὰ χυδ' ἴσως πρέπει νὰ ζητηθῇ ἡ ἀρχὴ του.

Σ.Κ.Σ.

ΜΕΤΑΞΥ ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΚΑΙ ΝΕΑΠΟΛΕΩΣ

«Rio Grande» ὠνομάζετο τὸ ἀπρόπλοιον, καὶ τὸ ὄνομα ἤρμοζεν εἰς τὸ πρᾶγμα, διότι ἦτο ἀληθῶς μέγα πλοῖον, τὸ μεγαλύτερον τῆς ἐταιρείας. Εἶχε φθάσει ἀργότερον τοῦ δέοντος εἰς Πειραιᾶ, καὶ ὁ ἥλιος ἀνέτειλε πολὺ πρὶν παραλάβῃ τοὺς ἐξ Ἑλλάδος ἐπιβάτας, ἐνῶ,

1. Ἰδ. περὶ τῶν πυρεκδόλων τούτων τὴν πραγματείαν τοῦ κ. Παύλου Λάμπρου ἐν τῷ «Παρνασσῶ» τμ. β, σελ. 396 ἐξ. Ἀπεικόνισμα τῶν πυρεκδόλων ἰδ. ἐν τῇ σημαίᾳ τοῦ Μερκουρίου Ἡποῦα τῇ ἐκδοθείσῃ ἐν τοῖς «Ἑλληνικοῖς Ἀνεκδότοις» τοῦ Κ. Σάβα τμ. ἀ, Ἀθήνησι (τύποις τοῦ Φωτῶς) 1867. Ἰδ. καὶ μινύγραμμα (2) τῶν Παλαιολόγων ἐν τῇ «Κωνσταντινουπόλει» τοῦ Σ. Βυζαντίου τμ. ἀ, σελ. 365.

2. Περὶ τῆς διασπορᾶς καὶ τοῦ τέλους τοῦ βασιλικῶ γενόους τῶν Παλαιολόγων ἰδ. Ζαμπέλιου «Ἄσματα δημοτικὰ» κτλ. σελ. 577.

κατὰ τὸ δρομολόγιόν του, ὤφειλε νὰ καταλίπῃ τὸν λιμένα δύο ὥρας μετὰ τὸ μεσονύκτιον.

Ἀνήκων εἰς ἐκείνους οἱ ὅποιοι ποτὲ δὲν τὰ ἔχουν καλὰ μὲ τὴν θάλασσαν, ὅταν ἔθεςα τὸν πόδα ἐπὶ τοῦ καταστρώματος τοῦ κολοσσοῦ ἐκείνου ἠσθάνθην ἓν εἶδος ἀφοβίας πρὸς τὸ ὑγρὸν στοιχείον, πολὺ ὁμοίας μὲ τὴν αὐθάδειαν τοῦ μυθολογουμένου ἐριφίου, εἰς τὰς λαιδορίας τοῦ ὁποίου, ὡς γνωστὸν, ὁ λύκος ἀπήντησε τὸ «οὐ σὺ μὲ λαιδορεῖς, ἀλλ' ὁ τόπος».

Ἡ θάλασσα, ἀξιοπρεπεστέρα τοῦ λύκου, οὐδ' ἐσημείωσε κἄν τὴν ἀλαζονείαν μου. Ἐν τούτοις ἐγὼ τὴν σιωπὴν αὐτῆς δὲν τὴν ἀπέδωκα εἰς τὴν ἀκαταδεξίαν, ἀλλ' εἰς τὴν ἀδυναμίαν της. Τὰ ἀτρεμοῦντα ὕδατα τοῦ λιμένος μοι ἐφάνιστο ἀπολέσαντα τὴν εὐκνησίαν αὐτῶν μόνον καὶ μόνον ὡς ἐκ τοῦ τεραστίου βάρους τοῦ καταπιέζοντος τὰ στήθων. Καί, μετ' ἀκραδάντου πεποιθήσεως περὶ εὐπλοίας, ἔβλεπον ἐναλλάξ τὸ «Rio Grande» κολακευτικῶς, καὶ προκλητικῶς τὰ κύματα. — Ἄ! ἔλεγον πρὸς αὐτὰ ἐν τῷ νῷ μου. Αὐτὸν ἐδῶ τὸν φίλον δὲν θὰ μοῦ τὸν παίζετε εἰς τὰ δάκτυλά σας, καθὼς τὰ ἀτμοκίνητα τοῦ Γύρου. — Καί με τὴν πεποιθήσιν ταύτην ἤρχισα νὰ βηματίζω στεροφῶ τῷ ποδὶ κατὰ μῆκος τοῦ καταστρώματος.

Ἐπρόκειτο νὰ πλεύσω μέχρι Νεαπόλεως· καὶ ἐπειδὴ ἐμέλλομεν ἀναμφιβόλως νὰ ἔχωμεν καλοκαιροίαν, ἤρχισα νὰ περιεργάζωμαι τοὺς συνεπιβάτας μήπως εὕρω τινὰς γνωστοὺς, ἢ καταλλήλους πρὸς σύναψιν σχέσεων. Ὁ πλοῦς εἶναι μακρὸς, ἐσκέφθην, καὶ θὰ ἔχω ἐπαρκῆ χρόνον νὰ ἀπολαύσω τὰς καλλονὰς τῆς φύσεως κατὰ μόνας, νὰ συναναστραφῶ καὶ ἀνθρώπους ἐν κοινῷ. Καὶ ἐνῶ ἐσκεπτόμην ταῦτα, βλέπω ἓνα βραχύσωμον κύριον βηματίζοντα γοργῶ τῷ ποδὶ, ἀλλ' ἀντιθέτως πρὸς ἐμὲ, μὲ χαμηλὸν ταξιδιῶτου σκουφον ἐπὶ κεφαλῆς, μὲ ὀφθαλμοὺς ἠδονικῶς προσηλωμένους εἰς τὸ ἄκρον τοῦ χονδροῦ αὐτοῦ σιγάρου, τὸ ὅποιον ἐβύζανε κρατῶν, ὡς μοι ἐφάνη, διὰ τε τῶν χειλέων καὶ τῶν ὀδόντων του. — Κάπου εἶδον αὐτὸν τὸν κύριον! — εἶπον κατ' ἑμαυτὸν, καὶ ἠτοιμάσθην νὰ χαιρετήσω. Ἄλλ' ἐκεῖνος, πολὺ ἐνησχολημένος μὲ τὸ σιγάρου του, δὲν μὲ παρετήρησεν.

Αἱ φορτωτικαὶ τοῦ πλοίου μηχαναὶ εἶχον παύσει τὸν θόρυβόν των πᾶσαι, ἐκτὸς μιᾶς, ἣτις ἐξηκολούθει ἀναβιβάζουσα κιβώτια ἐπὶ κιβωτίων, διαφόρου μὲν σχήματος καὶ μεγέθους, ἀλλὰ πάντα σεσημασμένα τοῖς αὐτοῖς ἀκριτικοῖς γράμμασι, πάντα ἐπιμελῶς κεκλεισμένα ἐντὸς ἀδιαβρόχων περικαλυμμάτων τοῦ αὐτοῦ χρώματος. Ἐφάνετο, ὅτι Ἀθηναῖός τις Ἰακῶβ μετὰ τῶν υἱῶν καὶ θυγατέρων, τῶν νυμφῶν καὶ τῶν γαμβρῶν, τῶν ἐγγόνων καὶ

τῶν δισεγγόνων του, ἀπῆρχετο εἰς ὑπερπόντιον παντοτεινὴν μετοικεσίαν. Καλότυχοι ὅσοι ἐπρόφθασαν νὰ καταλάβουν κλίνας! εἶπον κατ' ἑμαυτὸν, καὶ ἠσθάνθην τὴν περιέργειαν νὰ μάθω τίς ἢ πολυμελὴς οἰκογένεια, ἣτις ἔπρεπε νὰ συνίσταται τοῦλάχιστον ἐκ τριάκοντα ἠλικιωμένων προσώπων, ἐὰν ὑποθέσωμεν, ὅτι εἰς ἕκαστον αὐτῶν ἀνελόγει ἓν κιβώτιον. Ἐν τούτοις τοιαύτη τις συμπαγῆς συνοδία δὲν ἐφάνετο ἐπὶ τοῦ καταστρώματος.

Κατῆλθον εἰς τὰ δωμάτια, ὅπως βεβαιωθῶ συγχρόνως ἂν κατέχω ἀκόμη τὴν κλίνην μου, ἀλλ' οὐτ' ἐν τῇ εὐρείᾳ καὶ πολυτελεῖ τοῦ πλοίου αἰθούσῃ ὑπῆρχε τι προδίδον πολυκοσμίαν.

— Καλὰ, εἶπον, ἀφοῦ ἐφορτώθησαν αἱ ἀποσκευαὶ, δὲν θ' ἀργήσῃ νὰ ἐπιβιβάσθῃ καὶ ὁ στρατός. Θὰ τὸν ἴδωμεν, ὅπου καὶ ἂν ἦναι. — Καὶ ἠτοιμαζόμεν νὰ ἐπιστρέψω εἰς τὸ κατάστρωμα, ὅτε ἤκουσα ἐλαφρὰ ποδοπατήματα γυναικὸς κατερχομένης τὰς βαθμιδας τῆς κλίμακος κατὰ τινα ῥυθμὸν, πρὸς ὃν καὶ ὑπέψαλλεν ἡδέως εὐθυμον καὶ ζωηρὸν ἄσμα εἰς γλῶσσαν, ἣς τὴν ἐθνικότητα μάλιστα ἐπρόφθασα νὰ διακρίνω, καὶ εὐρέθην ἀπέναντι αὐτῆς τῆς ἀδούσης, οὐχὶ γυναικὸς, ὡς ἐφάντασθην, ἀλλ' ἀρρενωποῦ, κατὰ τὸ φαινόμενον μάλιστα δεκαετραετοῦς πλάσματος, κορασίου μᾶλλον κατὰ τὰ ἐνδύματα παρὰ κατὰ τὴν ὄψιν καὶ τὴν ἐκφρασίαν.

— Καλὴ ἡμέρα, Κανάτα! — Ἀνεφώνησεν ἡ μικρὰ, ὡς μὲ εἶδε, καὶ ἔτεινε περιχαρῆς καὶ ἐρασμία τὴν δεξιὰν πρὸς ἐμὲ, ἐκπεπληγμένον διὰ τὴν παράδοξον προσφώνησιν.

— Βάλλω στοίχημα πῶς δὲν μ' ἐνθυμεῖσθε πλέον! ἐψέλλισεν ἔπειτ' ἀμηχανῶς ἡ κόρη καὶ ἀπέσυρε τὴν χεῖρά της ἐκ τῆς ἐδικῆς μου, μετανοοῦσα προφανῶς διὰ τὴν ἀδιάκριτον οἰκειότητα μεθ' ἣς τὴν προσέφερον.

— Καλὴ ἡμέρα, Mademoiselle! . . ἀπήντησα ἐγὼ ἐν τῷ μεταξὺ, ἀμηχανῶν ἔτι μᾶλλον ἢ ἐκείνη, καὶ ἐξετάζων τὸ πρόσωπον αὐτῆς μετὰ περιεργίας.

— Βέβαια! — εἶπε τότε ἡ κόρη, συνοφρουμένη παραπονετικῶς κατὰ τὸν τρόπον τῶν μικρῶν καὶ χαϊδεμένων παιδιῶν. — Ἐπέραςε πολὺς καιρὸς! Εἶναι τώρα τόσα χρόνια, ποῦ ἤμην εἰς τὴν Πόλιν, εἰς τὰ Θεραπεῖα. Ποῦ ἐπιάνωμεν ἐγὼ τὸ ἓνα σας χεῖρ καὶ ἡ ἐξαδέλφη μου τὸ ἄλλο, καὶ σὰς ἐκάμωμεν κανάτα μὲ δύο ἀφτιά, καὶ ἔτσι κρεμασμέναις ἀπὸ τὸ ἐν καὶ τὸ ἄλλο μέρος ἐπεριπατούσαμεν εἰς τὴν ἄκρον τοῦ Βοσπόρου μὲ τὸ φεγγάρι. Ἐνθυμεῖσθε τοῦλάχιστον τὴν ἐκδρομὴν μας εἰς τὸ Μνήμα τοῦ Ἑλληνοσ, εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ἀντικρυνοῦ βουνοῦ; ταῖς τρέλλαις μας μὲ τὴν γρηῃ τὴν ἀταιγανίδα ποῦ ἤλθε νὰ ἰδῇ ταῖς

τύχαις μας ; πού ἐπῆρε τὴν θεϊάν μου διὰ σύ-
ζυγόν σας καὶ ἐμὲ διὰ παιδί σας ; Καὶ ἐνθυ-
μεῖσθε πού κατέβημεν ἔπειτα εἰς τὸ Τοκάτ καὶ
ἐπεσκεψθῆμεν τὸ παλάτι ; Καὶ ἐνθυμεῖσθε
τοὺς στίχους πού μου ἐκάμετε ; Ἡ θέλετε νὰ
σᾶς τοὺς εἰπῶ ; Σταθῆτε —

Ἔπου ἡλίου ἀκτίς χρυσή,
ἐκεῖ ἄλλ' ἄστρα δὲν ἀνατέλλου·
ὅπου ὡς ῥόδον θάλλεις ἐσὺ,
τ' ἄλλα τ' ἀνόηλια δὲν μὲ μέλου.

— Ναί, ναί, ναί ! ἐνθυμοῦμαι ! ἀνέκραξα
τότε, προλαμβάνων τὴν ἐξακολούθησιν νεανι-
κῶν μου στιχαρίων. Μὰ εἴσθε λοιπὸν ἡ Made-
moiselle. . .

— Δὲν εἶμαι ἡ Mademoiselle, διέκοψεν ἡ
κόρη μετὰ παιδικῆς ἀγανακτήσεως, εἶμαι ἡ
Μάσιγγα !

— Ἀλήθεια, εἶπον, ἡ Μάσιγγα ! Τὸ ζῶηρδ,
τὸ εὐμορφο κορίτσι ! Πόσον ἐμεγάλωσες ! καὶ
τί ὠραῖα πού ὀμιλεῖς τώρα τὰ ἑλληνικά ! Δὲν
θὰ τὸ ἐπίστευα, πῶς εἰμποροῦσες ν' ἀπομάθης
τὴν ἀγγλικὴν προφορὰν σου. Εὐγέ σου ! Τώρα
εἴσαι ἀληθινὴ Ἑλληνίς !

— Βλέπεις, ἐσπούδασα εἰς τὰς Ἀθήνας, εἶ-
πεν ἡ νεῆνις μετὰ τινος στόμφου, τρία χρόνια
ἤμην ὑπότροφος εἰς τῆς κυρίας K.

— Τρία χρόνια ἐν Ἀθήναις, κ' ἐγὼ νὰ μὴ
τὸ γνωρίζω ;

— Καὶ τί σᾶς ἔμελε νὰ τὸ μάθετε ! Καλὲ
δὲ βαριέσθε ! Πού σκοτίζεσθε σεῖς δι' ἓνα τρελ-
λοκόνισσο, καθὼς μ' ὀνομάζετε. — Εἶτα ἀτε-
νίσασά με ἀσκαρδαμυκτί. — Κάμνει τάχα πῶς
δὲν τὸ ἤξευρε ! ἀνεφώνησε. Καὶ προχθές εἰς
τὴν ἐσπερίδα τῆς κυρίας M. δὲν μὲ εἶδετε ;

— Πῶς ! εἶπον, εἴσθε λοιπὸν ἐκεῖ ;

— Ἄν ἤμην ! Καὶ δὲν ὠμιλήσατε τόσῃν
ᾠραν μὲ τὸν πατέρα μου, καὶ σᾶς ἔδωκε τὸ ἐ-
πισκεπτήριόν του, μὲ τὴν διεύθυνσίν μας, εἰς
τὴν Καλκούταν ;

— Ἀνόητος πού εἶμαι ! ἀνέκραξα τότε, νὰ
μὴν τὸ καταλάβω πῶς ἦτον ὁ πατήρ σου ! Πί-
στευσόν με, τὸ ὄνομα μοὶ ἐφάνη γνωστὸν, ἀλλὰ
δὲν ἐκατάλαβα πῶς ἔπρεπε νὰ ἦναι ὁ πατήρ
σου. Ἡμην πολὺ ἀνόητος, νὰ μὴ σὲ ἀναζητή-
σω μετὰ τῶν δεσποινίδων.

— Ἀνόητος δὲν ἦσθε, εἶπεν ἡ κόρη, σύ-
ρουσα τὴν φωνὴν αὐτῆς μετὰ τινος εἰρωνείας,
ἀλλὰ ἦσθε πολὺ ἐνασχολημένος μὲ τὰς μεγά-
λας κυρίας. Μπάχ !

Καὶ τὴν περιφρονητικὴν ταύτην ἐπιφώνησιν
κατὰ τῶν μεγάλων κυριῶν ἐπρόφερε μετὰ τῆς
αὐτῆς παιδικῆς ἀνυποκρισίας καὶ ἰταμότητος
μεθ' ἧς ἐσυνεθίζε πάντοτε νὰ ἐκφράζηται περὶ
ἄλλων προσώπων, ὅτε ἐξενίζετο παρὰ τὰς ἀ-
κτὰς τοῦ Βοσπόρου εἰς τὸν οἶκον τῆς θείας
τῆς.

Θὰ εἶχον παρέλθει τοῦλάχιστον ἑπτὰ ἔτη

ἀφότου τὴν συνήτησα ἐκεῖ μικρὸν, ἐρασιμώ-
τατον καὶ φιλοπαίγμον κοράσιον. Αἱ μεταξὺ
βιωτικαὶ φροντίδες καὶ μελέται δὲν εἶχον ἐπι-
σκοτίσει ἐν τῇ μνήμῃ μου τὴν εἰκόνα τῆς, ὅ-
σον θὰ ἐνόμιζέ τις ἴσως. Τὸ βραχὺ χρονικὸν
διάστημα, καθ' ὃ συνέπιπτεν ἡ γνωριμία μας,
ἦτο καὶ θὰ ἦναι πιθανῶς ἡ μόνη εὐτυχὴς ἐπι-
χρῆ τῆς ζωῆς μου. Ὅτε μετὰ ταῦτα, μακρὰν
τοῦ ἀνεφέλου οὐρανοῦ μας ἐξωρισμένος, ἐν ἐ-
ρημίᾳ φίλων καὶ γνωστῶν, φυλακωμένος ὅπι-
σθεν τῶν παγοσκεπῶν παραθύρων τῆς ἀξένου
Γερμανίας, ἀνεκάλου εἰς τὴν μνήμην μου τὰς
εἰδυλλιακὰς ἐκείνας σκηνὰς τῆς παρὰ τὸν Βό-
σπορον εὐδαιμονίας, δὲν ἠδυνάμην νὰ χάσω ἐξ
αὐτῶν τὸ ὠραιότερόν των κόσμημα, τὴν πλή-
ρη ζωῆς, ἀφελείας καὶ χάριτος μορφήν τῆς
μικρᾶς μου φίλης. Καὶ ὅτε, μετὰ πολυετῆ ἐ-
ξορίαν ἐπανελθὼν, εὗρον τὰ πάντα μεταβε-
βλημένα, τὰ πάντα διάφορα, ὁσάκις, μονήρης
καὶ σκυθρωπὸς ἐπεσκεπτόμην τοὺς τόπους τῶν
παιδιῶν καὶ τῆς φαιδρότητος ἐκείνης, μόνον
τὴν εἰκόνα τῆς Μάσιγγας εὗρισκον ἐν αὐτοῖς
πιστὴν καὶ ἀμετάβλητον, διότι μόνον αὐτῆς
ἡ παρουσία δὲν ἦλθε ν' ἀντικαταστήσῃ τὸ ἐν-
δαλμα τῆς φαντασίας διὰ ζήρας πραγματικό-
τητος.

Σήμερον εἶχον τὸ πρωτότυπον τῆς εἰκόνης
ἐκείνης ἐνώπιόν μου. Ἀλλὰ τὸ πρωτότυπον τοῦ-
το κατέστη ἐν τῷ μεταξὺ τόσον διάφορον τοῦ
ἐξ οὗ εἶχον ἐγὼ τὴν εἰκόνα μου, ὅσον σπανίως
διαφέρει ἀνεπτυγμένον πρόσωπον ἀπὸ τῆς ἐν
παιδικῇ ἡλικίᾳ φωτογραφίας του. Τὸ καθ' ὅλα
λεπτὸν καὶ τρυφερὸν ἐκεῖνο παιδίον, μὲ τὴν ἀν-
εκφράστως ἐπίχαριν καὶ θελκτικὴν ὄψιν, τοὺς
βραχεῖς ἐλικοειδεῖς βοστρύχους ἐπὶ τῶν ἀναι-
κτῶν ὠμοπλατῶν καὶ τοὺς ἰσχνοὺς καὶ ἀδια-
κόπως κινουμένους βραχίονάς του, μετεμορφώθη
εἰς χυνδροκοπημένον ἀγοροειδὲς κοράσιον, τὸ
ἄρρενωπὸν καὶ ἰταμὸν τοῦ ὁποίου πρόσωπον ἐξέ-
φραζε πᾶν ἄλλο ἢ τὴν γνωστὴν ἐκείνην αἰδή-
μονα γλυκύτητα καὶ μετριοφρονα χάριν παρθε-
νικῆς ὄψεως. Ἐν ἀντιθέσει πρὸς ταῦτα, δύο πα-
γεῖται μακρόταται πλεξίδες κομψῶς ἐξευγμέναι
διὰ κυανῆς ταινίας παρῆχον εἰς τὰ νῶτα τῆς
νεάνιδος τὸν μάλλον υπερήφανον κόσμον τοῦ
γυναικειοῦ σώματος, ἐνῶ τὰς μικρὰς καὶ ἐπι-
μελῶς γαρτωμένας χεῖράς τῆς ἐβάρυνον διπλᾶ
καὶ τριπλᾶ βραχιόλια πολύτιμα, ὅπως ἦτο πολ-
λύτιμος καὶ ἡ καρφοβελόνη ἡ ἀστράπτουσα διὰ
τοῦ στενοῦ ἀνοίγματος τοῦ μακροῦ τῆς ἐπεν-
δύτου. Ἡξευρον ὅτι ὁ πατήρ αὐτῆς, Μικρασια-
νὸς Ἕλλην, ἀλλ' Ἀγγλίδα νυμφευμένος, ἦτον
ὑπέρπλοτος ἄνθρωπος, διατελὼν εἰς ὑπατον καὶ
λίαν προσοδοφόρον ἀξίωμα παρὰ τῇ Ἀγγλικῇ
Κυβερνήσει ἐν Καλκούττῃ. Ἡ θεὰ τοῦ βαρέος
ἐκείνου χρυσοῦ περὶ τοὺς βραχίονας μήπω κα-
λῶς ἀνεπτυγμένης κορασιδος ἀνεκάλεσε τὸν

ὑπερξαγγλισθέντα Κροίσον εἰς τὴν μνήμην μου.

— Καὶ λοιπὸν, εἶπον, Μάσιγγα, ὁ πατήρ σου ταξιδεύει μὲ τὸ ἴδιον ἀτμόπλοιο; Ὅταν νὰ μοῦ ἐφάνη, ὅτι τὸν εἶδα ἐπάνω μ' ἕνα χονδρὸ σιγάρον εἰς τὸ στόμα, μ' ἕνα σκουφάκι ἔς τὸ κεφάλι του. Καὶ θὰ ἦλθες βέβαια νὰ τὸν ἀποχαιρετήσης. Ὅριστε;

— Ὅχι, εἶπεν ἡ κόρη, εὐτυχῶς. Ἀναχωρῶ κ' ἐγὼ μαζί του, καὶ μαζί μὲ τὴν μητέρα μου. Ἦλθαν νὰ μὲ πάρουν.

— ὦ! αὐτὸ εἶναι ἀπροσδόκητος εὐτυχία! εἶπον ἐγὼ. Ποτὲ δὲν ἐπίστευον, ὅτι θὰ ἔχω τόσην τύχην εἰς τὸ ταξίδιον τοῦτο.

— Ἀλήθεια; τὸ λογαριάζεις τῶ ὄντι δι' εὐτυχίαν, εἶπεν ἡ κόρη, πλαγιάζουσα τὴν κεφαλὴν καὶ ὑπόπτως ἀτενίζουσα τι, ἢ μὲ κολακεύεις μόνον; Κύτταξ' ἐδῶ, θὰ ταξιδεύσωμεν μαζί ἕως εἰς τὴν Μασσαλίαν, διότι, καθὼς ἤκουσα, καὶ σὺ πηγαίνεις εἰς Παρισίους.

— Τί ιδεῶ! εἶπον ἐγὼ ἐπιτιμητικῶς, νὰ νομίζης πῶς σὲ κολακεύω. Κρίμα μόνον ὅτι δὲν ἐπῆρα εἰσιτήριο διὰ Μασσαλίαν! Δὲν ἐπίστευα ὅτι θὰ ἔχω τοιαύτην συντροφίαν καὶ, ἄς τὸ ὁμολογήσω, δὲν ἤξευρα, ὅτι θὰ ἔχωμεν τόσον μέγα καὶ στερεὸν ἀτμόπλοιο. Ἀλλὰ θὰ πάρω συμπληρωτικὸν ἀπὸ Νεαπόλεως καὶ ἐξῆς. Χωρὶς ἄλλο θὰ πάρω! Ἐκτὸς, ἐκτὸς ἂν αὐτὸς ὁ ὑπερπληθυσμὸς, ποῦ θὰ πλημμυρήσῃ τὰ δωμάτια, δὲν ἀναγκάσῃ καὶ σὰς νὰ ἔβγῃτε ἴστην Νεάπολιν.

— Ποῖος ὑπερπληθυσμὸς;

— Νά! αὐτὴ ἡ μετοικεσία Βαβυλωνος. Δὲν εἶδες τὰ ἀπειράριθμα κιβώτια ποῦ ἀναθιβάξουν; Σαράντα ἐμέτρησα εἰς τὸ κατάστρωμα καὶ πιστεύω νὰ ἦναι ἄλλα τόσα ἀκόμη εἰς τὴν μαγούραν. Ἐξήτησα νὰ μάθω τίνων εἶναι, ἀλλὰ φαίνεται, ὅτι δὲν ἔφθασεν ἀκόμη ἡ Σάρα καὶ ἡ μάρα καὶ ἡ κόκκινη χουλιέρα.

— Καλ' αὐτὰ εἶναι δικά μας! ἀνέκραξεν ἡ κόρη, προπέμψασα τὴν ἐπιφώνησίν της δι' ἡχηροῦ παραδόξως ἠδέος καὶ ἀρμονικοῦ γέλωτος. Δὲν εἶναι ἄλλοι ἐπιβάται πλέον. Ὁ πλοίαρχος τὸ εἶπεν. Ἄμα ἀναθιβάσουν τὰ κιβώτιά μας, ἀναχωροῦμεν.

— Καὶ πόσοι εἴσθε λοιπὸν ἐσεῖς; Ἡρώτησα ἐγὼ τότε μετ' ἀνεξηγήτου ἀπορίας.

— Τρεῖς! Εἶπεν ἡ κόρη ἀφελῶς. Τρεῖς καὶ οἱ ὑπηρετάι.

— Καὶ πόσους ὑπηρετάς ἔχετε λοιπὸν;

— Ἄ! αὐτοὺς νὰ σὰς εἰπῶ δὲν τοὺς ἐμέτρησα. Ἐγὼ ἤμην ὡς πρὸ μιᾶς ἐβδομάδος εἰς τὸ σχολεῖον. Ἀλλὰ ζεύρω, ὅτι ὁ πατέρας ἔχει πολλοὺς ὑπηρετάς. Πάμε νὰ τὸν ἐρωτήσωμεν πόσους! — Καὶ λαβοῦσα μ' ἐξαίφνης ἀπὸ τῆς χειρὸς ἀνῆλθε τὴν κλίμακ' ἀστραπηδὸν μετ' ἐμοῦ, ὅστις τὴν παρηκολούθησα πρὶν τὸ σκεφθῶ. Πατήρ της ἦτον ἀληθῶς ὁ κύριος, ὃν εἶχον συναν-

τήσει πρὸ μικροῦ ὡς γνωστὸν μου, γοργοῖς καὶ μικροῖς βήμασι διασκελιζόντα κατὰ μήκος τὸ κατάστρωμα. Τὸν εὗρομεν εἰσέτι περιπατοῦντα, πάντοτε ταχέως, πάντοτε τὰς χεῖρας ὀπισθενὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἠδονικῶς προσηλωμένους ἐπ. τοῦ ἄκρου τοῦ σιγάρου του, τοῦ ὁποῖου τὸ ἡμισυ δὲν ἦτο παρὰ λευκὴ τέφρα, ἀλλὰ τέφρα στερεῶς κρατουμένη εἰς τὸ ἀκαεὶς μέρος καὶ ἀκριβῶς τὸ αὐτὸ σχῆμα τοῦ χονδροῦ σιγάρου διατηροῦσα. Καὶ τοῦτο φαίνεται ὅτι ἤρρεσκεν εἰς τὸν καπνιστὴν, διότι, ὅταν ἤκουσε τὴν φωνὴν τῆς θυγατρὸς του, πρὶν ἀποστρέψῃ ἀπὸ τοῦ ἄκρου τοῦ σιγάρου τοὺς ὀφθαλμοὺς, ἔλαβεν αὐτὸ μετὰ μεγάλης προσοχῆς διὰ τῆς μιᾶς χειρὸς, καὶ τὸ ἐκράτησεν οὕτως, ὥστε νὰ κωλύσῃ τὴν κατάπτωσιν τῆς τέφρας ἐκείνης.

Τὸν Κον Π. εἶχον ἤδη γνωρίσει, ὡς ἐρρέθη, ἐν τῇ ἐσπερίδι τῆς Κα: Μ., πλὴν ὅχι ὡς τὸν πατέρα τῆς μικρᾶς μου φίλης, ἀλλ' ὡς βαθύπλουτον Καλκουτιανόν, ὅστις μὲ ἔκαμε τόσῳ μᾶλλον ἐντύπωσιν, ὅσον ἐφάνη παρὰ δόξαν περιποιητικὸς καὶ φιλόφρων πρὸς ἐμὲ, πρὸ πάντων, ὡς ἔλεγε, διὰ τὸ ποιητικὸν μου *talartor*. Ἡ δευτέρα μας γνωριμία συνεπλήρωσε τὸ κενὸν τῆς πρώτης, ἐκορύφωσε δὲ συγχρόνως τὴν εὐχαρίστησίν μου, διὰ τὰς ὁποίας μ' ἐπεδαψίλευε φιλοφροσύνας πάντοτε, καθὼς ἔλεγε, διὰ τὸ ποιητικὸν μου *talartor*.

— Ποτὲ δὲν ἔγεινεν ὠραιότερον ταξιδεῖδι, εἶπον κατ' ἐμαυτὸν, ὅταν ἀπεχωρίσθην. Ἐνα πλοῦσιον θαυμαστὴν, μίανπα λαιὰν ἀλλὰ νεαρῶτάτην φίλην, καὶ ἕνα βουνὸν ὡς ἀτμόπλοιο, ποῦ καὶ ἡ μεγαλητέρα τρικυμία δὲν θὰ δυνηθῇ νὰ σαλεύσῃ. Καὶ μὲ τὴν πεποιθήσιν ταύτην, ἤρχισα νὰ βηματίζω στερεῶ τῶ ποδὶ, ἠδονικῶς θεώμενος τὴν υπερήφανον τοῦ πλοίου πορείαν, τὸ ὁποῖον, ἀνασπάσαν ἐν τῶ μεταξύ τὴν ἄγκυραν, ἐξήρχετο τῶν στενῶν τοῦ Πειραιακοῦ λιμένος.

Πόσοι ἄρα γε τὴν αὐτὴν πρωίαν δὲν ἀνῆλθον υπερήφανοι, ὡς ἐγὼ, εἰς τὸ κατάστρωμα τοῦ φρουρίου ἐκείνου, μὲ τὴν καρδίαν πλήρη τῆς αὐτῆς πεποιθήσεως καὶ πόσοι ἐντὸς ὀλίγου δὲν ἠναγκάσθησαν νὰ κενώσωσιν ὄλον ἐκεῖνον τὸν στόμφον των εἰς τὰ ἐπὶ τούτῳ προωρισμένα δοχεῖα! Ἐγὼ τοῦλάχιστον δὲν ἤργησα νὰ ὁμολογήσω, ὅτι δὲν ὑπάρχει σάφος ἐν τῶ κόσμῳ, τὸ ὁποῖον νὰ μὴ χορεύῃ κατὰ τὸν σκοπὸν, ὃν αὐλοῦσιν οἱ ἄνεμοι, καὶ νὰ μὴ πηδᾷ κατὰ τὸν ῥυθμὸν, ὃν κροτοῦσι τὰ κύματα. Ἄφου, ἐναντίον πάσης προσδοκίας, ὁ τεράστιος ὄγκος τοῦ «Rio Grande» ἀπεδείχθη ὁ ἐλαφρότερος ἐν ἀτμοπλοίοις χορευτῆς! Διότι ἦτο μὲν μακρὸν καὶ ὑψηλὸν τὸ πλοῖον, ἀλλ' ἦτον ἀναλόγως πολὺ στενόν. Καὶ τὰ στενὰ τὰ πλοῖα, ὡς ἔλεγον οἱ εἰδήμονες, τὰ κουνεῖ ἡ θάλασσα, πρὸ πάντων

ὅταν ἔχῃσι τὸν ἄνεμον ἀντίξουν, ὡς τὸ ἰδικὸν μας!

Ταξείδιον ὑπὸ τοιαύτας περιστάσεις δὲν εὐχομαι εἰς τοὺς εὐαισθήτους καὶ ῥάδιον συγκινομένους. Ἀπ' ἐναντίας τὸ συνιστῶ εἰς τοὺς ἐμπαθεῖς σατυρικοὺς καὶ τοὺς εἰρωνες, διότι οὐδαμῶς ἄλλου δύνανται νὰ ἱκανοποιήσωσι τὴν ἐπιχειρέακον αὐτῶν φύσιν ἀριστοτελικώτερον, παρὰ ἐν τῷ μέσῳ ἀκινδύνου μὲν, τραγικοῦ ὅμως θεάματος ναυτιωσῶν καὶ ναυτιώντων.

Ἐκεῖ θὰ συναντήσωσιν ἐν' ἀρειμάνιον στρατηγόν. Ὁ ῥωμαλέος καὶ ἀθλητικὸς οὗτος ἀνὴρ ἀντεμετώπισε τὸν θάνατον ἀπειράκις ἐν τῷ μέσῳ τοῦ σάλου τῶν ἐπαναστάσεων καὶ τῶν μαχῶν, καὶ περιεφρόνησεν αὐτὸν μετὰ τῆς ἀξιοπεποῦς ἐκείνης ὑπερηφανείας, τῆς φυσικῆς εἰς τὸ ἐπάγγελμά του. Ἀλλὰ τώρα; Τώρα, ἐλευνὸς καὶ ἐξουθενωμένος ζαρῶνει εἰς τὴν ὑπ' αὐτοῦ νομιζομένην μάλλον ἀσφαλεῖ θέσιν τῆς καβίρας του, κάτωχος καὶ περιδεῆς καὶ τρέμων ἐκ φοίτης μήπως καὶ ἡ εἰρηνικώτερα του κινήσις ἀναρριπίσῃ πάλιν καὶ ἐξαγριώσῃ τὴν βδελυρὰν ἐπανάστασιν τῶν ἰδίων αὐτοῦ ἐντέρων.

Ἐκεῖ θὰ συναντήσωσι μίαν φιλάρεσκον ταξιδεύτριαν. Πρὸ μικροῦ εἰσέτι περιεβόμβουν ἀποθεοῦντες αὐτὴν οἱ θαυμασταί. Τὰ περίτεχνά της κάλλη ἦσαν τόσαι σαγῆναι δι' αὐτοῦς. Τὸ κατὰστρομα ἦτον ἡ γιγαντιαία κογχύλη, ἐφ' ἧς ἡ θεὰ Ἀφροδίτη ἐφέρετο ἐν θριαμβῷ, δουλικῶς θεραπευομένη ὑπὸ τῶν ἐκ φύσεως ἡμιζῶν Τριτόνων, ἢ ὑπὸ τῶν, διὰ τῆς θαυματουργοῦ δυνάμεως τοῦ Βάκχου, ἀποζωφθέντων Τυρρηνῶν ἐμπόρων, τῶν μετέπειτα κληθέντων δελφίνων. Καὶ τώρα; Τώρα ἡ θριαμβευτικὴ καλλονὴ καθηρέπασθη, ἄρον ἄρον, ἀπὸ τοῦ ἐν τῷ ἀνοικτῷ ἀέρι θρόνου της, καὶ κατεκρημνίσθη εἰς τὰς σκοτεινὰς λαγόνας τοῦ Λεβιαθάν, εἰς πνιγρὰν τινα γωνίαν τῆς Δαντείου Κολάσεως, ὅπου ὑφίσταται στρεβλωτικὰ Ἰξίονος μαρτύρια ὑπὸ τῶν ἐν ταῖς ἰδίαις σπλάγχχοις ἀκαθάρτων πνευμάτων, καὶ ἀγανακτεῖ, καὶ ἀπελπίζεται, καὶ κλαίει, οὐχὶ μετανοοῦσα διὰ τὰς ἀμαρτίας της, ἀλλὰ διότι αἱ σπασμωδικαὶ ἐκρήξεις, αἱ τραγικαὶ συστολαὶ καὶ διαστολαὶ τῆς μορφῆς αὐτῆς, τὴν κάμνουν νὰ φαίνεται εἰς τὸν ἀπέναντί της καθρέπτην δυσειδῆς, φρικαλέως δυσειδῆς!

Θὰ συναντήσωσιν ἀναμφιβόλως τὸν ἐξ οὐδενὸς ταξείδιου λείποντα ἀγέρωχον, ὅστις δὲν φοβεῖται τὴν θάλασσαν! Τὸν φλύαρον, τὸν ἐμποῖον ἢ θάλασσα δὲν πιάρει, ἐνόσω τὸ πλοῖον ἀγκυροβολεῖ, ὁ ὁποῖος ὅμως μετὰ τινων ὥρων διάπλουον γίνεται ἰχθυῶν ἀφωνότερος, ἀρνίου μετριοφρονέστερος, ἀλλ' εἶναι ἀκόμη ἀρκετὰ προφυλακτικὸς, ὥστε νὰ μὴ καταβῆ εἰς τὸ δωματίον του, ὅπου αἱ συνεχεῖς παρακλεῦσεις τῶν γειτόνων θὰ τὸν ἠνάγκασον ἀμέσως νὰ χορα-

στατήσῃ καὶ αὐτὸς εἰς τὴν κωμικοτραγικὴν συναυλίαν των, ἐκθυμότερον μάλιστα ἢ ὅτι θὰ ἐπερίμενον ἐκεῖνοι.

Καὶ πόσους, πόσους ἄλλους χαρακτηρὰς δὲν θὰ ἠδύναντο νὰ συναντήσωσιν ἐν σαλευομένῳ πλοίῳ οἱ περιπαίχται καὶ εἰρωνες!

Ἐγὼ δὲν ζητῶ τὸ ἀπάνθρωπόν των ἔργον καὶ δὲν ἐπιχαίρω ἐπὶ τοῖς μαρτυρικοῖς βασάνοις τῶν φίλων συνταξιδιωτῶν μου. Ἐκφράζω μόνον τὴν ἀτομικὴν μου ἀγανάκτησιν ἐναντίον μιᾶς ἀτελείας τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, ἥτις, ὅσον ἐπουσιώδης καὶ ἂν ἦναι, ἐπακολουθεῖται ὑπὸ σπουδαίων μειονεκτημάτων. Διότι, ἐκτός ὅτι ματαιώνει τόσας προθέσεις καὶ σχέδια περὶ εὐαρέστου χρήσεως τοῦ χρόνου, ἐκτός ὅτι παρακωλύει τόσας εὐνοϊκὰς περιστάσεις πρὸς σύναψιν σχέσεων καὶ γνωριμιῶν, στερεῖ τοὺς εὐαισθήτους θαλασσοπόρους πολλῶν εἰδικῶν καλαισθητικῶν ἀπολαύσεων.

Μία τῶν ἀπολαύσεων τούτων εἶναι πρὸ πάντων τὸ μεγαλοπρεπὲς θέαμα τρικυμίας ἐν ἀνοικτῷ πελάγει. Οἱ φιλόσοφοι οὐδέποτε λησμονοῦν νὰ εἰσαγάγῃσιν αὐτὸ ὡς παραδείγμα τοῦ Ὑψηλοῦ ἐν ταῖς Καλολογίαις των· καί, δὲν ἐνθυμοῦμαι τώρα ποῖος ζωγράφος ἢ ποιητὴς, ταξιδεύων ἐν φοβερᾷ τρικυμίᾳ, παρεκάλεσε τὸν πλοίαρχον νὰ προσδέξῃ αὐτὸν στερεῶς ἐπὶ τοῦ ἡμιθραύστου ἴστου τοῦ κλυδωνιζομένου σκάφους, ὅπως χωρὶς νὰ γείνη ἀνάρπαστος ὑπὸ τοῦ ἀνέμου ἢ τῶν κυμάτων τέρψῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ διὰ τῆς ὑψίστης πνευματικῆς ἀπολαύσεως, τὴν ὁποῖαν μετ' ὀλίγον δὲν θὰ ἠδύναντο πλέον νὰ τῆ παρασχη ἐν τῷ ἄλλῳ κόσμῳ ὁ Θεὸς, μὲ ἄλλην αὐτοῦ τὴν παντοδυναμίαν! Ὅσον ἀφορᾷ τοὺς φιλοσόφους εἶμαι σχεδὸν βέβαιος, ὅτι ποτὲ δὲν ἐθαύμασαν αὐτοὶ μίαν τρικυμίαν, ἔστω καὶ ἀπὸ τῆς ἀσφαλοῦς παραλίας. Πρὸς τὸν καλλιτέχνην ἐκείνον ὅμως λέγω:—“Ὅστις καὶ ἂν ἦσαι, δὸς δόξαν τῷ Θεῷ, ὁ ὁποῖος σὲ ἐπλασε μὲντόσθια δυσπαθέστερα τῶν ἄλλων. Διότι, ἄς σ' ἐπιανεῖ ἡ θάλασσα καὶ σ' ἐβλεπα ἐγὼ ἂν δὲν ἀφίνεσο μᾶλλον νὰ σὲ ἀρπάξουν καὶ σὲ πνίξουν τὰ κύματα, διὰ ν' ἀπαλλαγῆς ἀπὸ τὰ βιάσανά σου μίαν ὥραν προτύτερα. Αὐτὸ σοὶ τὸ λέγω ἐγὼ, ὅστις κατὰ τὸ ταξείδιον ἐκεῖνο ἐπέζησα ν' ἀκούσω μίαν διαβόητον ἐπὶ φιλοζωίᾳ ὀργανοκοντούτιδα γραῖαν, ἐλέγχουσαν ἕνα θεοφοβούμενον ἀρχιεπίσκοπον, διότι δὲν συγκατετίθετο νὰ ἐκτελέσῃ ὅ,τι τοῦ ἐζήτηι ὡς ψυχικὸν, δηλαδὴ νὰ τὴν ῥίψῃ εἰς τὴν θάλασσαν!

Ἄφου λοιπὸν τοιαύτὰ τινα συνέβαινον κατὰ τὸ ταξείδιόν μου, ἐνωθεῖται εὐκόλως, ὅτι ὅλαι μου αἱ προθέσεις, ὅλαι αἱ ἐλπίδες καὶ τὰ σχέδιά μου ἐματαιώθησαν. Ὅχι μόνον τὰς καλλονὰς τῆς φύσεως δὲν ἠδυνήθην ν' ἀπολαύσω, ὄχι μόνον νέας γνωριμίας δὲν συνῆψα, ἀλλὰ οὔτε τὸν πολυτέλαντον θαυμαστήν μου, οὔτε

τὸ χαρωπὸν αὐτοῦ θυγάτριον, τὴν μικρὰν μου φίλην, ἐπανεῖδον πλέον. Μόνον τὴν φωνὴν τῆς, ἢ μᾶλλον τὸν ἁρμονικὸν τῆς γέλωτα ἤκουον ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν, διὰ τοῦ παραπετάσματος τῆς θύρας μου, ὁσάκις διήρχετο διὰ τῆς αἰθούσας.

Ὁ γέλως τῆς Μάσιγγας ἐξ αὐτῆς τῆς πρώτης στιγμῆς ἐπροξένησεν εἰς τὴν ἀκοήν μου παραδόξως ἠδεῖαν ἐντύπωσιν. Ποτὲ δὲν ἤκουσα νεάνιδα γελῶσαν τόσον εὐήχως, τόσον ἁρμονικῶς. Ποτὲ δὲν ἐγνώρισα γέλωτα περιέχοντα τόσην ἔκφρασιν, τόσην ῥητορικὴν ἀκριβείαν καὶ ποικιλίαν. Ἡμεῖς οἱ ἄλλοι γελῶμεν, ὡς κράζουσιν αἱ χῆνες, ἀμεταβλήτως σχεδὸν ἐν πάσῃ περιπτώσει. Ἐν τῷ γέλωτι τῆς κόρης ἐκείνης ἠδύνασο νὰ διακρίνης ὅχι μόνον τὴν ἐκαστοτε αἰτίαν αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ ὅλας τὰς φάσεις τῆς θυμικῆς αὐτῆς καταστάσεως, ἐξ ἧς προήρχετο, ὑφ' ὧν συνωδευετο. Θὰ ἔλεγεσθε ὅτι ἐν αὐτῇ τὸ ἔργον τοῦ γελᾶν δὲν ἦτον ἀνατεθειμένον εἰς τὰ σαρκικὰ νεῦρα καὶ τὰς φυσιολογικὰς τοῦ σώματος κινήσεις, ἀλλ' ἐξετελείτο ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους παρ' αὐτῆς τῆς ψυχῆς ἐπὶ τῶν χορδῶν μυστηριώδους ἁρμονικοῦ τινος ὀργάνου, τοῦθ' ὅπερ ἔκαμνε τὸν γέλωτα τῆς παρθένου νὰ ἦναι ἔκφραστικώτερος, μουσικώτερος, αὐλώτερος πάσης ἐνάρθρου φωνῆς καὶ λογικῆς γλώσσης.

Τὸ φαινόμενον τοῦτο διετέλει εἰς προφανῆ ἀντίφασιν πρὸς τοὺς ἐξωτερικοὺς τῆς κόρης χαρακτῆρας. Ὅσον τραχεῖα καὶ ἀρρενωπὸς ἦτον ἡ ἔκφρασις τοῦ προσώπου τῆς, τόσον τρυφερὰ καὶ ὑπερφυῶς γυναικεῖα ἐξεδηλοῦτο ἡ ψυχὴ αὐτῆς ἐν τῷ γέλωτι. Ἐνόσῃ τὴν ἔβλεπεσθε ἐφέρεσο πρὸς αὐτὴν ὡς πρὸς ἄωρον παιδίον ὅταν τὴν ἤκουες ἠναγκάζεσο νὰ τὴν φαντάζεσαι ὡς τὸ μόνον ἰδανικὸν ὠρίμου παρθενικῆς τελειότητος.

Τοιοῦτοτρόπως συνέβη ὥστε ἐγὼ, ἀφ' ἧς στιγμῆς ἐκλείσθην εἰς τὸν θαλαμίσκον μου, ἤρχισα νὰ βλέπω, νὰ θαυμάζω τὴν μικρὰν μου φίλην μὲ τὰ ὄψα μου μᾶλλον παρὰ μὲ τοὺς ὀφθαλμούς. Καὶ εὐρέθη μετ' ὀλίγον, ὅτι τὰ ὄψα δὲν συνεφώνουν κατ' οὐδένα τρόπον πρὸς τοὺς ὀφθαλμούς, οὔτε ὡς πρὸς τὴν ἡλικίαν, οὔτε ὡς πρὸς τὴν παιδείαν, οὔτε ὡς πρὸς αὐτὴν τὴν βιωτικὴν πείραν τῆς παρθένου. Καὶ εὐρέθη, ὅτι τὰ ὄψα εἶχον μᾶλλον δίκαιον παρὰ οἱ ὀφθαλμοί. Πολλὰὶ λέξεις καὶ φράσεις τῆς παρθένου, ἅς μέχρι τότε ἐξελάμβανον ὡς παιδικῆς ἀφελείας κυριολεκτήματα, εὐρίσκοντο ἐπιδεκτικαὶ μεταφορικῆς ἐξηγήσεως, θαυμασιῶς καταλλήλου νὰ δώσῃ εἰς τὰς ἐν αἷς ἐλέχθησαν περιστάσεις ὅλας διάφορον καὶ πολὺ σπουδαιότεραν ἔποψιν. Τὰ ἔτη αὐτῆς μετρούμενα εἰς τὰ δάκτυλά μου εὐρίσκαντο δεκαεπτὰ ἀντὶ δεκατεσσάρων· λογικὴ καὶ ἀριθ-

μητικὴ συνεμάχουν μᾶλλον μὲ τὰ ὄψα παρὰ μὲ τοὺς ὀφθαλμούς· καὶ ὁ γέλως, ὁ ἀργυροῦχος αὐτῆς γέλως, ἐν τῷ μέσῳ τοῦ θορύβου τῶν κυμάτων, τοῦ κρότου τῶν ἀλύσεων, τοῦ συριγμοῦ τῶν κελουστῶν, τῶν κραυγῶν καὶ οἰμωγῶν τῶν ἐπιβατῶν, ὁ οὐράνιος αὐτῆς γέλως ἐφέρετο ὡς πνεῦμα Θεοῦ ἐπὶ τῶν ὑδάτων, καταπραύνων τ' ἀνυπότακτα στοιχεῖα, καὶ ἠδύνων τὸν ὕπνον τῆς πασχούσης κεφαλῆς μου.

Δὲν ἤξευρον ποῦ εὐρισκόμεθα, ὅταν ἐκόπασεν ὁ ἄνεμος καὶ ἐπῆλλθέ πως ἡ γαλήνη. Ἄλλὰ ἦτον ἐσπέρα· αὐτὸ τὸ ἐνόησα ἐκ τῆς θέσεως τοῦ ἡλίου. Καὶ ἐκ τῆς θέσεως αὐτοῦ ἐνόησα ὅτι μετ' ὀλίγον θὰ ἔχωμεν ὠραίαν καὶ μεγαλοπρεπῆ δύσιν. Ἀνῆλθον λοιπὸν εἰς τὸ κατάστρωμα εὐθὺς ὡς ἠδυνήθην.

Ἐν εἶδος μισανθρωπικοῦ αἰσθήματος ἐνεφώλευεν ἐν τῇ καρδίᾳ μου· ἐν πικρὸν, ἀπειρηγράφτως συγγινητικὸν παράπονον ἐκάθητο ἐπὶ τῶν χειλέων μου. Παράπονον ἀσθενοῦς τρυφεροῦ παιδίου πρὸς τὴν μόνην αὐτοῦ μητέρα, τὴν Φύσιν, πρὸς τὰς ἀγκάλας τῆς ὁποίας ἔλκεται ὑπ' ἐμφύτου σπαργῆς, μικρὸν ἀφοῦ ἔχει ὑποφέρει τὰς σκληροτέρας συνεπειὰς τοῦ ἄλλοπροσάλλου χαρακτῆρός τῆς. Εὐρισκόμενῃ λοιπὸν εἰς διαθέσιν λίαν ἐλεγειακὴν. Διὰ τοῦτο ἐκάθησα παράμερα καὶ κατὰ μόνας, ἀναπνέων τὴν ζωογόνον τῆς ἐσπέρας αὔραν καὶ ἀπλανῶς ἀτενίζων πρὸς τὴν δύσιν καὶ ἀφίνων τὰς εἰκόνας τῆς φαντασίας μου νὰ κινῶνται κατὰ βούλησιν. Ὑπερήφανος τῶν αἰθέρων μονάρχης, ὁ ἥλιος ἐμεγεθύνετο ἐφ' ὅσον ἐπλησίαζε πρὸς τὰ κύματα, λαμβάνων ὄψιν ὀλονεν μεγαλοπρεπεστέρα καὶ ἀπλώνων τὴν βασιλικὴν αὐτοῦ πορφύραν περὶ ἑαυτὸν μετὰ προφανῶς ἀύξανόμενης ἐπιδειξέως. Τὰ σύννεφα, ἐρυθρωτὰ ἐκ τῆς ἐπιβλητικῆς παρουσίας τοῦ κυριάρχου των, περιέστελλον εὐλαβῶς τὰς χρυσᾶς παρυφὰς τῶν κυανῶν στολῶν των, ὡς ἀξιωματικοὶ λαμβάνοντες ἀπὸ τὸ στόμα βασιλέως τὸ μυστικὸν τῆς νυκτὸς σύνθημα. Ὁ Ἥρωσ ἐξετέλεσε τοὺς εἰς αὐτὸν προταθέντας ἀθλους, καὶ ὑπάγει τώρα νὰ βασιλεύσῃ εἰς τὸ κράτος τῆς Δρακαίνης, λαμβάνων ὡς ἔπαθλον τὴν ὑποσχεθεῖσαν αὐτῷ κόρην τῆς. Τὸ λουτρόν του εἶναι ἔτοιμον καὶ τὸ δεῖπνον παρεσκευασμένον. Ἄλλὰ, πρὶν κλεισθῆ ὀπισθεν αὐτῶν ἡ χρυσοκαγγέλιω τῶν παλατίων θύρα, λαμβάνει τὰς τελευταίας μερίμνας περὶ τοῦ ἰδίου βασιλείου καὶ τῶν ὑπηκόων του· δίδει τὰς ἀναγκασίας διαταγὰς εἰς τὰς πρὸ αὐτοῦ συνηθροισμένας νεφέλας.—Σὺ λάβε τὸς ἀσκούς σου καὶ δράμε πρὸς τὴν Αἴγυπτον. Οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖ ἔχουν φυτεύσει δένδρα. Τὰ δένδρα παρεκάλεσαν διὰ βροχὴν. Γνωρίζεις τὴν πρὸς αὐτὰ ἀδυναμίαν μου· δὲν

υποφέρω νὰ τὰ βλέπω διψασμένα. Σὺ, πλήρωσον τὰς λαγῆνους σου καὶ πέτα εἰς τὰς Ἀθήνας. Ἡ ἀπρονόητος δημαρχία δὲν ἐφρόντισεν ἀκόμη νὰ ὑδροδοτήσῃ ἐπαρκῶς τὴν πόλιν· οἱ ἀνόητοι κάτοικοι ῥίπτουν τὰς ἀκαθαρσίας ἐπὶ τῶν ὁδῶν καὶ τῶν οἰκοπέδων· ἡ ἀκίνητος ἀτμοσφαῖρα ἐπληρώθη μισαμάτων καὶ κοινοροῦ· μετ' ὀλίγον θὰ γεννηθῇ ὁ κοιλιακὸς τύφος, καὶ οἱ Ἀθηναῖοι τῶν Ἀθηναίων θὰ αἰτιῶνται ἐμὲ καὶ τοὺς περὶ ἐμὲ διὰ θανάτους, ὧν αἰτίοι εἰσιν αὐτοὶ καὶ μόνοι. Πήγαινε! βροῦξε καὶ ἀνάβαλε καὶ τὸ κακὸν χάριν τῆς ὑπολήψεώς μας! — Καὶ ἰδοὺ αἱ νεφέλαι ἔκυπτον πρὸς τὴν θάλασσαν, καὶ πληροῦσαι τοὺς ἀσχοὺς καὶ τὰς λαγῆνους των, ἐφέροντο ἐπὶ τῶν πτερύγων ἀνέμων κατ' ἀντιθέτους διευθύνσεις, ἀποβαίνουσαι, καθ' ὅσον ἀπεμακρύνοντο, βαρύτεραι, κυανότεραι.

— Ἀκριβῶς τὸ ἴδιο πρᾶγμα κάμνω κ' ἐγώ! — Ἀνεφώνησέ τις ὀπισθὲν μου, ἐξαφανίζων τὰς σιγηλὰς εἰκόνας τῆς φαντασίας μου.

Ἦτον ὁ κ. Π. μετὰ τὰς χεῖρας πάντοτε δεδεμένους ὀπισθεν, τοὺς ὀφθαλμοὺς πάντοτε ἠδονικῶς προσηλωμένους ἐπὶ τὸ ἄκρον τοῦ σιγάρου του, ἀλλ' ἰστάμενος τώρα.

— Ἀκριβῶς τὸ ἴδιο πρᾶγμα κάμνω κ' ἐγώ, εἶπεν, ἀλλ' ὅταν εἶμαι εἰς τὴν Καλκούτταν. Ὅταν δὲν εἶμαι εἰς τὴν Καλκούτταν, ταξιδεύω. Καὶ ὅταν ταξιδεύω, δὲν εἰμποῶ νὰ σταθῶ.

Καὶ χωρὶς νὰ σηκώσῃ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀπὸ τοῦ ἄκρου τοῦ σιγάρου του, ἐδόθη ἐκ νέου εἰς τὴν συνήθη αὐτοῦ κίνησιν, μετὰ τὰς χεῖρας πάντοτε δεδεμένους ὀπισθεν.

Πρέπει νὰ σημειώσω, ὅτι τὸν κ. Π. κανεὶς δὲν εἶδεν ἐν τῷ ἀτμοπλοίῳ καθήμενον, ἐκτός κατὰ τὸ δεῖπνον εἰς τὴν τράπεζαν, καὶ ὅτι ἐγὼ θὰ ἤμην ἴσως ὁ πρῶτος, ὅστις τὸν εἶδε νὰ σταθῇ ἐπὶ τινὰ δευτερόλεπτα. Ἀφ' ἧς στιγμῆς ἐπάτησε τὸν πόδα ἐπὶ τοῦ καταστρώματος, ἤρχισε νὰ κινήται ὡς ἐὰν ἦτο σφαῖρα ἐκκερευοῦς ἠναγκασμένη νὰ διατρέχῃ ἐν ἀκριβῶς ὀρισμένῳ χρόνῳ τὸ μακρὸν διάστημα μεταξὺ πύρας καὶ πρύμνης, τακτικῶς καὶ ἀδιακόπως. Καὶ θὰ ἦτο λίαν ἐπαγωγὸν πρόβλημα δι' ἓνα μαθηματικὸν νὰ εὕρῃ ποσάκις ὁ κ. Π. κατὰ τὸ ταξείδιον ἐκεῖνο διήνυσεν τὸ μεταξὺ Πειραιῶς καὶ Μασσαλίας διάστημα πεζῆ, ἐνῶ ἐπλήρωσεν εἰς τὴν ἑταιρίαν ὅπως ἀναθήσῃ τὸν κόπον τοῦτον εἰς ἓν ἐκ τῶν πλοίων τῆς.

Τὴν συνήθειαν ταύτην ἔχουσι πολλοὶ Ἀγγλοὶ καὶ συχνὰ θ' ἀπαντήσῃ τις αὐτοὺς διαπλέοντας τὸν Βόσπορον ἢ παραπλέοντας τὰς ἀκτὰς τῆς Ἰωνίας, ἐν ταχυδρομικῇ ἐπὶ τοῦ ἀτμοπλοίου κινήσει, μετὰ τοὺς ὀφθαλμοὺς προσηλωμένους εἰς τὸ ὁδηγητικὸν βιβλίον των. Ὁ κ. Π. διέφερεν αὐτῶν ἴσως κατὰ τοῦτο, ὅτι ἐκεῖνοι μὲν θαυμάζουσι τὰς καλλονὰς τῶν χω-

ρῶν δι' ὧν διαβαίνουσιν ἐν ταῖς περιγραφαῖς τοῦ βιβλίου των, ἐνῶ ὁ κ. Π. ὅσον καὶ ἂν ἐταξιδεύει, δὲν εἶδε κυρίως ἄλλο τι παρὰ τὸ ἄκρον τοῦ σιγάρου του.

Ἦτο λοιπὸν περιττὴ ἡ διαβεβαίωσις τοῦ κ. Π. ὅτι ὅταν ταξιδεύῃ δὲν ἠμπορεῖ νὰ σταθῇ. Ὅστις τὸν ἐβλεπεν ἔπρεπε νὰ τὸ συμπεράνῃ. Ἀλλὰ τί ἦτο κυρίως τὸ λεχθὲν, ὅτι καὶ αὐτὸς τὸ ἴδιο κάμνει, ὅταν εἶναι εἰς τὴν Καλκούτταν, δὲν ἠδυνήθηεν νὰ ἐννοήσω, καὶ δὲν ἐπρόφθασα νὰ τὸν ἐρωτήσω. Διὰ τοῦτο ὅταν, ἐν τῇ δολιχοδρομίᾳ του, ἐπανῆλθεν εἰς τὸ μέρος ὅπου ἐκαθήμην, ἐγερθεὶς ἐτάχθηεν παρ' αὐτῷ, καὶ, — Με συγχωρεῖτε, εἶπον, κύριε Π., ἀλλὰ δὲν ἐννόησα καλὰ τί μὲ εἶπατε. — Καὶ ἤρχισα τρέχων μᾶλλον ἢ περιπατῶν μετ' αὐτοῦ.

— Ἦθελα νὰ εἶπω, — ἀπεκρίθη μετὰ τοὺς ὀφθαλμοὺς πάντοτε ἠδονικῶς προσηλωμένους ἐπὶ τοῦ ἄκρου τοῦ σιγάρου, — ἤθελα νὰ εἶπω ὅτι καὶ ἐγὼ κάμνω ἀκριβῶς τὸ ἴδιο πρᾶγμα. Τὸ ἴδιο πρᾶγμα κάμνω ἀκριβῶς ὅταν θέλω νὰ σκεφθῶ. Καὶ ὅταν θέλω νὰ σκεφθῶ ἰδοὺ τί κάμνω. Σηκῶν τὰ φρύδια μου ὑψηλὰ, προσηλώνω τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς τὰ σύννεφα, καὶ βλέπω, βλέπω, βλέπω, ὡς ποῦ ἀρχίζουσι αἱ ιδέαι νὰ καταβαίνουν ὡσὰν νὰ εἶναι ποίημα. Ὡσὰν νὰ εἶναι ποίημα, διότι καὶ σεῖς χωρὶς ἄλλο ποίημα ἐγράφετε. Χωρὶς ἄλλο ἐγράφετε ἐν ποίημα εἰς τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου. Δὲν ἤξεύρετε πόσον σὰς ἐκτιμῶ, πόσον σὰς ἐκτιμῶ διὰ τὸ *τάλαργτόν σας!*

— Ἄν ἐγνώριζεν, ἐσκεπτόμην κατ' ἐμαυτὸν, πόσον εἶναι ζεπεσμένη σήμερον ἡ ἀξία τοῦ νομίσματος τούτου παρ' ἡμῖν, θὰ νύχαρίσται τὸν Θεὸν, ὅτι τοῦ ἔδωκεν ἀγγλικὰς λίρας καὶ ὄχι πλοῦτον εὐφραδείας καὶ ποιητικὸν τάλαντον.

— Ἐγὼ, ἐξηκολούθησεν ὁ κ. Π. ῥεμβάζω πολὺ συχνὰ, ἀλλὰ ῥεμβάζω πολὺ συχνὰ ὅταν εἶμαι εἰς τὴν Καλκούτταν. Ὅταν δὲν εἶμαι εἰς τὴν Καλκούτταν ταξιδεύω· καὶ ὅταν ταξιδεύω δὲν ἠμποροῦ νὰ σταθῶ!

Καὶ ἐπέτεινε τὴν ταχύτητα τοῦ βήματός του, ὡς ἐὰν ἤθελε νὰ ἐκφράσῃ τὴν μανίαν τῶν ποδῶν διὰ τῆς ταχυτέρας γλώσσης αὐτῶν τῶν ἰδίων.

— Ἐπειτα, ἐξηκολούθησεν ὁ κ. Π., τί νὰ σὰς εἰπῶ! Τί νὰ σὰς εἰπῶ, ἀφοῦ δὲν ὑπάρχει τίποτε ποιητικόν. Τίποτε ποιητικὸν δὲν ὑπάρχει ἐνταῦθα, διότι δὲν ὑπάρχει τίποτε φυσικόν. Καὶ ὅταν δὲν ὑπάρχῃ φύσις, εἶπεν ὁ κ. Π. μετ' ἐμφάσεως δογματικῆς, δὲν ὑπάρχει ποίησις.

— Βέβαια, εἶπον ἐγώ, ἐπιδοκιμάζων τὸ ἀξίωμα, ἀφίνων ὅμως ὑπεύθυνον διὰ τὸν δεύτερον ὅρον τοῦ συλλογισμοῦ του τὸν κ. Π., ὅστις δὲν ἐζήτηε νὰ εὕρῃ τὴν φύσιν εἰμῆ ἐπὶ τοῦ ἄκρου τοῦ σιγάρου του.

— Ἄλλο πρᾶγμα ἢ Καλκούττα! — ἀνεφώ-

νησεν ὁ κ. Π. ὀλονέν θερμότερος, καὶ κατὰ τὸ σύστημα τῶν ἀτμομηχανῶν ὀλονέν ταχύτερος, εἰς τρόπον ὥστε ἐγὼ μάλιστα τὸν παρηκολούθουν. — Ἄλλο πράγμα ἡ Καλκούττα, διότι ἐκεῖ ὑπάρχει φύσις. Ἐκεῖ ὑπάρχει φύσις, διότι ὑπάρχουν φυτὰ, δένδρα, δάση, βουνὰ, ὕδατα, ἀναπύσεις καὶ ἀπολαύσεις. Καταλαμβάνετε;

— Καταλαμβάνω, εἶπον ἐγὼ πεισικῶς. Διότι ὁ κ. Π. ἐφαίνετο ἀμφιβάλων ἂν ἐπρόφθανα νὰ καταλάβω τὴν εὐγλωττίαν του.

— Ἐδὼ ὅλα εἶναι ξηρὰ, ἐξηκολούθησεν ἐπειτα, διότι ὅλα εἶναι γυμνὰ, γηραιὰ, ἐξητλημένα, μικρὰ, πρόστυχα. Διὰ τοῦτο ἄλλο πράγμα ἡ Καλκούττα! Ἄλλο πράγμα ἡ Καλκούττα!

— Ἀληθῶς! εἶπον ἐγὼ, πρέπει νὰ ἦναι ἄλλο πράγμα. Πολὺ θὰ ἐπεθύμουν νὰ τὴν γνωρίσω.

— Τὸ μόνον εὐκολόν! ἀνέκραζεν ὁ κ. Π. πρώτην φοράν σρέψας τοὺς ὀφθαλμούς πρὸς ἐμέ. — Τὸ μόνον εὐκολόν! Ἐλάτε νὰ μ' ἐπισκεφθῆτε! Ἐλάτε νὰ μ' ἐπισκεφθῆτε, νὰ τὸ μόνον εὐκολόν!

Καὶ ὁ κ. Π. ἐτάχυνε τόσον πολὺ τὸ βῆμά του, ὥστε ἐγὼ ὅστις ἀπὸ τινος ἔτρεχον κατόπιν του μᾶλλον παρὰ συνεβάδιζον αὐτῷ, ἤναγκάσθην νὰ ριφθῶ εἰς τὴν πρώτην ἐπὶ τῆς ὁδοῦ ἡμῶν καθέδραν, πρὶν προσφάσω νὰ τὸν εὐχαριστήσω, διότι ἡ σφοδρὰ ἐκείνη κίνησις μου ἐξάλισεν αἰφνιδίως τὴν κεφαλὴν καὶ κατέστησε τὸ βῆμά μου σφαλερὸν καὶ παραπαῖον. Ὁ κ. Π. τὸ παρετήρησεν, ἀλλὰ βλέπεις, ὅταν ταξιδεύη δὲν ἠμπορεῖ νὰ σταθῇ. Διὰ τοῦτο ἐξηκολούθησε μόνος τὴν δολιχοδρομίαν του.

— Περιέργως ἀνακῆτως φύσεων! εἶπον μετ' ὀλίγον κατ' ἑμαυτὸν, ληληθῶτως δανεισθείς τὴν ἔκφρασιν ἐκ τῆς ἐν ἐμοὶ ἐπικρατούσης καταστάσεως (ἡ μᾶλλον ἀκαταστασίας). Ἡ φύσις τοῦ φιλοξένου Ἀνατολίτου μὲ τὴν ἀγάπην αὐτοῦ πρὸς τὴν πρασίην γλόην, τὰ σκιερὰ δένδρα, τὰ σφριγῶντα φυτὰ, τὰ εὐώδη ἄνθη, τὸν κελαρυσμὸν τῶν ὑδάτων περὶ τὸ κισσοσκεπὲς κίσκιόν του, ἡ φύσις τοῦ εὐπαθοῦς Ἀνατολίτου, ὅστις τάξειδευει σύρων ὄπισθεν αὐτοῦ καρβάνιον ὑπηρετῶν καὶ κιβωτίων, πεπληρωμένων πάντων ἐκ προϊόντων τῆς χώρας του, τὰ ὅποια δὲν ἐννοεῖ νὰ στερηθῇ μεταποπιζόμενος, ἀνεκατόηθ' ἡ τὴν φύσιν τοῦ φλεγματικῆς, τοῦ ἐκκεντρικῆς Ἀγγλου, ὁ ὅποιος δὲν ἠμπορεῖ νὰ σταθῇ ὅταν ταξιδεύη, ὁ ὅποιος εὐρίσκει τὰ πάντα μικρὰ, οὐτιδανὰ καὶ ἀσήμαντα ἐκτὸς τῆς πατρίδος αὐτοῦ· διότι δὲν λαμβάνει τὸν κόπον νὰ σηκώσῃ τοὺς ὀφθαλμούς ἀπὸ τοῦ ἄκρου τοῦ σιγάρου του, ὅπως ἴδῃ τὴν περὶ αὐτὸν φύσιν ἢ τέχνην, καὶ ὁ ὅποιος, ἐν τῷ ἐγωϊσμῷ του, σὰς προσκαλεῖ ἐξ Ἀθηνῶν νὰ τὸν ἐπισκεφθῆτε—πού; Ἐν Καλκούττῃ! Νὰ ταξιδεύσητε τρεῖς μῆνας διὰ νὰ περάσητε τρία λε-

πτὰ μαζί του. Ἐχετε καιρὸν πρὸς χάσιμον, ἢ χρήματα πρὸς σπάσιμον, περὶ τούτου αὐτὸς οὐδὲ σκέπτεται. Ἐκεῖνος καρποῦται μυθῶδες ἐτήσιον εισόδημα· καὶ ὅταν δὲν ἦναι εἰς τὴν Καλκούτταν, ταξιδεύη. Τὸ θεωρεῖ λοιπὸν φυσικὸν νὰ ἐξοδύσῃ τις χιλίας λίρας, νὰ ὑποστῇ δύο μηνῶν ναυτίαςιν, διὰ νὰ ὑπάγῃ νὰ σφίξῃ τὴν γέστρα τοῦ Λόρδου. Καὶ θὰ τὸ θεωρήσῃ ἴσως προσβολὴν του ἐὰν δὲν δεχθῆτε. Καὶ δεχθέντες, ἐὰν εὕρητε ὅτι ὁ Λόρδος ταξιδεύει εἰς τὸν βόρειον πόλον, καθ' ὃν χρόνον σεῖς κτυπάτε τὴν θύραν του ἐν Καλκούττῃ, βεβαιωθῆτε ὅτι εἶναι καλὸς νὰ θεωρήσῃ τὴν ἐπίσκεψίν σας ὡς ὀφειλομένην πάντοτε, ἐφ' ὅσον ἐκ τοῦ τρόπου, καθ' ὃν ἀφήσατε τὸ ἐπισκεπτήριόν σας, λείπει παραμικρὰ τις, ἀγνωστος ἡμῖν, ἀγγλικὴ διατύπωσις!

Καὶ ἐνῶ ἐσκεπτόμην ταῦτα ὁ κ. Π. ἤρχετο καὶ παρήρχετο ἀπ' ἔμπροσθέν μου, μὲ τὰς χεῖρας πάντοτε δεδεμέναις ὀπισθεν, μὲ τοὺς ὀφθαλμούς πάντοτε προσηλωμένους εἰς τὸ ἄκρον τοῦ ἐν τῷ στόματι σιγάρου του, καὶ μὲ βῆμα τὸ ὅποιον καθίστα ἀδύνατον τὴν ἐξακολουθήσιν τῆς διακοπέσεως συνομιλίας μας.

[Ἰβίστα τὸ εἶδος].

Γ. Μ. ΒΙΖΥΗΝΟΣ.

ΧΡΟΝΙΚΑ ΕΚ ΠΑΡΙΣΙΩΝ

Ἡλεκτρικὴ φωτογραφία.—Ἐπίδρασις τοῦ ἠλεκτρικοῦ φωτός ἐπὶ τῆς βλαστήσεως. — Νέος τρόπος καλλιέργειας τῶν φυτῶν. — Ὁ ἠλεκτρισμὸς ὡς ὄργανον ἐκτελέσεως τῆς θανατικῆς ποινῆς. — Κοσμήματα ἠλεκτρικά. — Ἡλεκτρικὸν μηχανήμα κατὰ τῶν κλεπτῶν. — Ὁ ἠλεκτρισμὸς ἀντικαθιστῶν τὸν γαϊάνθρωπα.

Ἡ πρόδοσις ἐν τοῖς χρόνοις ἡμῶν βαίνει καταπληκτικῶς ταχεῖ βήματι· αἱ ἐφευρέσεις δὲ παντὸς εἶδους ἐπέρχονται ἄλλεπᾶλληλοι. Ὁ αἰὼν ἡμῶν δικαιοτάτα κληθήσεται ὁ κατ' ἐξοχὴν αἰὼν τῶν ἐφευρέσεων καὶ τῶν θαυμάτων τῆς ἀνθρωπίνης διανοίας. Πρὸ τοῦ ἐκθαμβοῦντος φέγγους τῆς ὁ ἥλιος αὐτοῦ ὠχραῖ. Ναι! αἱ ἀκτῖνες αὐτοῦ, αἱ τόσον ἀναγκαῖαι εἰς τὴν ἐν τῷ κόσμῳ ζῶν, ἀγωνίζονται ἀπὸ τινος πρὸς μυστηριώδη ἀστέρα, ὅνπερ τὸ ἀκαταπόνητον ἀνθρώπινον πνεῦμα ἀκαταπαύστως ἀνιχνεύον καὶ διερευνῶν ἐν τοῖς ἀπορρήτοις κόλποις τῆς φύσεως ἀπέσπασεν ἐξ αὐτῶν. Τίς δὲν ἤκουσε περὶ τοῦ ἠλεκτρικοῦ φωτός τοῦ καθοδηγοῦντος σήμερον πολλαχοῦ ἐν ταῖς μεγαλοπόλεσι κατὰ τὰς σκοτεινὰς νύκτας τὸν πόδα τῶν εὐτυχῶν κατοίκων των, ἢ τοῦ δεικνύοντος τὸ ἀσφαλὲς καταφύγιον εἰς τὸν περιπλανώμενον κατὰ τὰ σκότη τῆς θυελλώδους νυκτὸς ἐν μέσῃ κλυδωνιζομένη θαλάσῃ ναυτίλον; Τὸ φῶς τοῦτο μετ' ὀλίγον δεσπόζει ὀλοκλήρου βιομηχανίας καὶ ἐκδιώκει ἐκεῖθεν διὰ παντὸς τὰς μέχρι σήμερον ἀναγκαίας αὐτῇ ἠλιακὰς ἀκτῖνας.